

Båtbackens Friskola Ekonomisk Förening
allan.cederborg@batbacken.se

Rektorn vid Båtbacken Friskola
gunilla.bolja@batbacken.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Båtbacken Friskola
i Ljusdals kommun

Tillsyn i Båtbacken Friskola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ljusdals kommun under mars till september 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Båtbacken Friskola besöktes av Skolinspektionen den 4 och 5 juni 2014.

Fakta om skolenheten

Båtbacken Friskola är en fristående skola som ligger i samhället Nor i Ljusdals kommun. Skolans huvudman är Båtbackens Friskola Ekonomisk Förening (organisationsnummer 769615-1641).

Båtbacken Friskola innefattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 samt fritidshem. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor. Skolans rektor ska gå i pension och efterträds av den biträdande rektorn till höstterminen 2014. Vid tillsynstillfället har skolan 72 elever. Av dessa går 12 elever i förskoleklass och 22 av grundskolans elever är även inskrivna i skolans fritidshem.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

I Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 år 2013 saknas av statistiska skäl uppgifter från tre av delproven i matematik och i två av delproven i svenska då resultaten baseras på ett alltför litet antal elever. Den statistik som finns att tillgå visar att andelen elever som nådde kravnivån i de sju delproven i matematik varierade mellan 77 och 92 procent. Lägst resultat uppnåddes i delproven "Muntlig kommunikation", "Taluppfattning" och "Mätning" vilket är sämre än jämfört med riket där motsvarande resultat var mellan 93 och 95 procent. Vidare visar Skolverkets nationella statistik att andelen elever som nådde kravnivån i de åtta delproven i svenska varierade mellan 85 och 100 procent läsåret 2012/2013. Lägst resultat uppnåddes i delproven "Skrivuppgift berättande text", "Läsning skönlitterär text", "Läsning faktatext" och "Skrivuppgift faktatext". I alla tre delprov var andelen elever som nådde kravnivån lägre än genomsnittet i riket.

Av skolans egen sammanställning framgår att 60 procent av eleverna nådde kunskapskraven i årskurs 3 i ämnet matematik och 68 procent i ämnet svenska vid läsårets slut 2013. I de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena var motsvarande siffra 100 procent.

Årskurs 6

I SIRIS för läsåret 2012/2013 finns av statistiska skäl inga resultat redovisade för årskurs 6 då underlaget baseras på färre än tio elever. Enligt skolans egen redogörelse över andelen elever som nått lägst betyget E för vårterminen 2013 i årskurs 6 nådde 78 respektive 100 procent av eleverna kunskapskraven i ämnena matematik och svenska. I de samhälls- och naturorienterande ämnena var motsvarande siffra 100 procent.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen ser vid tillsynen av Båtbacken Friskola en verksamhet som i flera avseenden fungerar väl och ger eleverna möjlighet att nå de nationella målen, även om kunskapsresultaten är låga för elever i de yngre årskurserna. Av tillsynen framgår att eleverna erbjuds en god miljö som präglas av trygghet och studiero och att utbildningen utgår från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Skolledningen tar ansvar som pedagogiska ledare och driver frågor som är inriktade mot elevernas utveckling och lärande och har god kunskap om skolans arbete och om elevernas kunskapsutveckling.

Vid tillsynen framkom inget annat än att klimatet på skolan är lugnt samt att det råder god stämning både bland elever och bland personal. I intervjuer med elever och lärare framkommer att kränkningar ändå ibland inträffar på skolan. Tillsynen visar dock att skolledning, lärare och elevhälsan arbetar aktivt och i nära samarbete för att omgående hantera uppstådda situationer och konflikter samt utreder kränkningar, vidtar åtgärder och ser till att kränkningar upphör. Det framgår att det vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever där fritidshemspersonalen har en framträdande roll, bland annat genom att de varje vecka diskuterar värdegrundsfrågor med eleverna.

Varje termin gör skolan både kartläggningar och tester av elevernas kunskaper i matematik och svenska. Vidare framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller uppvisar andra svårigheter ser rektorn till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas. Utredningen visar dock att det finns brister i hur skolan utformar beslut vad gäller anpassad studiegång.

Det framgår av tillsynen att skolledning och lärarna regelbundet utvärderar elevernas kunskapsutveckling och gör en allsidig bedömning av dessa kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven. Skolinspektionen gör dock bedömningen att det systematiska kvalitetsarbetet som består i utveckling

av utbildningen kan förbättras och förtydligas. Dokumentationen behöver också förtydligas.

Vad gäller verksamheten i fritidshemmet framgår av tillsynen att den stimulerar elevernas utveckling och lärande och kompletterar skolan såväl tids- som innehållsmässigt tack vare små barngrupper och ett nära samarbete mellan lärare och fritidspersonal under elevernas hela skoldag.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Båtbackens Friskola Ekonomisk Förening att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast **den 24 oktober 2014** redovisas för Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Båtbackens Friskola Ekonomisk Förening måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Av intervju med rektorn samt av den verksamhetsredogörelse och de dokument som rektor skickat in till Skolinspektionen inför tillsynen av Båtbacken Friskola framgår att det i viss utsträckning bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolan. Exempelvis tar rektorn in pedagogiska planeringar från lärarna och vikarierar regelbundet som lärare i skolan och har därmed god kunskap om det inre arbetet i skolan. Vidare går skolans personal, inklusive elevhälsan och rektorn, igenom skolans alla elever två gånger per termin och diskuterar kunskapsresultaten för varje enskild elev samt sätter in åtgärder vid behov.

Skolinspektionen konstaterar dock att skolans systematiska kvalitetsarbete i första hand har fokus på enskilda elevers kunskapsresultat och att det saknas ett tillräckligt systematiskt kvalitetsarbete på en mer skolövergripande nivå. Skolinspektionen har till exempel tagit del av det dokument som skolan benämner "Utvärdering systematiskt kvalitetsarbete Båtbacken friskola 2013/14". Detta dokument har mer karaktären av en verksamhetsredogörelse, och saknar i stort analyser av skolövergripande resultat samt därtill kopplade åtgärder. I dokumentet beskrivs bland annat studiebesök och skolföreläsningar, eller att "elever med specifika matteproblem får stöd av X". Även rektorn beskriver i intervju ett kvalitetsarbete som i huvudsak utgår från enskilda elevers måluppfyllelse och behov.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolans uppföljning handlar mycket om hur rektorn, elevhälsan och lärarna ska arbeta med enskilda elever. Det saknas därmed ett systematiskt kvalitetsarbete vad gäller kunskapsresultaten på en mer skolövergripande nivå, exempelvis analys och uppföljning av hur kunskapsresultaten ser ut över tid, i olika årskurser och ämnen. Ett resultat som till exempel inte i tillräcklig omfattning uppmärksammas och analyserats i skolan är att eleverna inte bara i årskurs 3 utan också i årskurs 6 har låga kunskapsresultat i matematik. Även andra ämnen behöver i större omfattning följas upp och analyseras över tid, då fokus i skolans systematiska kvalitetsarbete enligt den dokumentation Skolinspektionen tagit del av i första hand uppmärksammar matematik och svenska.

Vidare konstaterar Skolinspektionen att dokumentationen behöver förbättras. Det finns flera olika dokument som handlar om skolans kvalitetsarbete och det finns minnesanteckningar som handlar om matematikresultat. Kvalitetsarbetet är dock inte dokumenterat på ett sådant sätt att det utgör tillräckligt underlag för analys och beslut.

Utredningen visar att det finns brister i skolans kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Båtbackens Friskola Ekonomisk Förening föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Båtbackens Friskola Ekonomisk Förening en anmärkning.

Särskilt stöd**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Beslut om anpassad studiegång anger inte på vilket sätt och i vilken omfattning beslutet avviker från den timplan och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen.

Motivering

Av skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång) även göras. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Skolinspektionen har tagit del av beslut avseende anpassad studiegång. Av beslut framgår att "X ska ha anpassad studiegång. Denna ska i huvudsak fokusera på svenska". Det framgår inte under hur lång tid eleven ska ha anpassad studiegång, vilka ämnen som tagits bort från elevens utbildning eller hur många timmar som ingår i de ämnen eleven läser.

Skolinspektionen vill framhålla att ett beslut om anpassad studiegång kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Det är därför viktigt att det i beslutet framgår på vilket sätt och i vilken omfattning beslutet avviker från den timplan och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen.

Mot bakgrund av att arbetet med att besluten om anpassad studiegång i övrigt uppfyller författningarnas krav och att det bedrivs ett målinriktat och välfungerande arbete med särskilt stöd för eleverna vid skolan, bedöms bristen som mindre allvarlig. Båtbackens Friskola Ekonomisk förening tilldelas därför en anmärkning.

Författning

3 kap. 12 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Ylva Johnsson
Beslutsfattare

Isabel Wiberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform granskar Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.